

Vypuknutí druhé světové války

Útočné plány Osy

- Blok fašistických států, představovaný pověstnou Osou Berlín – Řím (od roku 1940 Berlín – Řím – Tokio), dával otevřeně najevo, že hodlá dosavadní mírový systém rozvrátit, a to násilnými vojenskými prostředky.
- V březnu 1939 obsadila německá vojska zbytek Československa.
- V dubnu 1939 okupovala Itálie celé albánské území a zastavila se až na hranici s Řeckem.
- Na německo – polských hranicích se množily provokace.
- Za těchto okolností britská a francouzská vláda dospívaly k poznání, že jejich politika „usmiřování“ agresora je bezúspěšná.
- Na poslední chvíli se proto pokusily odradit mocnosti Osy od dalších výbojů a nabídly vojenskou pomoc nejvíce ohroženým státům: Polsku, Rumunsku a Řecku.
- Začala jednán Anglie a Francie se Sovětským svazem

Německo – sovětský pakt

- Stalin se **obával** německé útočnosti, stejně ale nedůvěřoval západním státům. Vycházel z přesvědčení, že skutečným cílem **Francie a Velké Británie** je obrácení německé agrese proti **Sovětskému svazu**.
- Proto **přijal Hitlerovu** nabídku k jednání a smluvil dohodu se svým úhlavním nepřítelem.
- Dne **23. srpna 1939** byla v Moskvě stvrzena **německo – sovětská smlouva o neútočení**, často nazývaná pakt Ribbentrop – Molotov podle jmen ministrů zahraničních věcí obou států, kteří dokument podepsali.
- ve smlouvě se oba státy zavázaly, že nebudou na sebe útočit po dobu 10 let
- Z tajných dokladů k tomuto paktu vyplývá, že se Hitler a Stalin předem dohodli, jak si **rozdělí polský stát**.
- Hitler se zbavil nebezpečí sovětského zásahu do války , kterou chystal.
- Stalinovi se zase otevřela cesta k záboru republik v Pobaltí a k obsazení značné části východního Polska. Hitler nepovažoval německo – sovětský pakt za něco závazného. Plánů na přepadení SSSR se nevzdal. Stalin uvěřil Hitlerovu slovu až příliš.

Napadení Polska

- Německo se rozhodlo napadnout Polsko. Připravilo si záminku – údajné přepadení německého vysílače v Gliwici muži v polských uniformách, záminka měla ospravedlnit zahájení německého útoku.
- V ranních hodinách 1. září 1939 překročila německá vojska polské hranice.
- Velká Británie a Francie tentokrát před nacistickým útočníkem neustoupily. 3. září 1939 vyhlásily Německu válku a zahájily jeho námořní blokádu.
- Druhá světová válka začala.
- Na rozdíl od první světové války nebylo žádných pochyb, kdo je agresorem: nacistické Německo.
- Z tažení proti Polsku hodlal generální štáb použít taktiku tzv. bleskové války.

Polský bombardér

Polský lehký tank 7TP

Polská pěchota za přesunu

Útok polské pěchoty

Napadení Polska

- Útoky pancířů podporovalo německé letectvo. Německo mělo převahu a slabě vyzbrojená polská armáda nemohla soustředěnému náporu dlouho odolávat. Francie a Velká Británie zatím do bojů nezasáhly.
- Ještě předtím než padla Varšava, zahájila 17. září 1939 útok na Polsko také sovětská Rudá armáda, která obsadila jeho východní území.
- Stalin a Hitler si koncem září 1939 okupovanou zemi rozdělili: západní oblasti Polska byly připojeny k třetí říši, východní k Sovětskému svazu. Na obou územích byly zavedeny totalitní režimy.
- Krutý osud připravovali nacisté polským Židům.
- Zatím byly nahnáni do ghett.

Sovětská expanze

- K rozšiřování sovětského impéria dal pokyn i J. V. Stalin.
- Ještě na podzim 1939 si vynutil, aby pobaltské republiky podepsaly smlouvu o rozmístění sovětských vojenských jednotek na svém území a v červnu 1940 byly Litva, Lotyšsko a Estonsko násilně připojeny k Sovětskému svazu.
- V létě 1940 byly do sovětského impéria začleněna také Besarábie a severní Bukovina.
- Požadavek na odstoupení části území ve svůj prospěch vznesl Sovětský svaz i vůči dalšímu sousednímu státu – Finsku. Finsko odmítlo návrh přijmout, sovětská vojska zahájila 30. listopadu 1939 útočné operace.
- V sovětsko – finské „zimní „ válce kladli Finové nečekaně houževnatý odpor. Stalin se musel spokojit pouze s uchvácením finského území v oblasti Karelské šíje, což bylo potvrzeno v mírových podmínkách z 12. března 1940.

Podivná válka

- Francie a Velká Británie Polsku vojensky účinně nepomohly. Francouzská armáda zaujala vyčkávací pozice a pouze pozorovala německého protivníka.
- Proto je toto období ve vývoji války ironicky označováno jako „válka vsedě“ *nebo také „podivná válka“*.
- Jedině na moři docházelo ke střetům mezi Brity a Němci.
- Po skončení polského tažení nebylo Německo schopno okamžitého útoku na Západě.
- Hitler také doufal, že bude pokračovat politika usmiřování a že západní velmoci přijmou jeho návrh uznat dosavadní německé výboje.
- Velmi ho zklamalo, když Spojenci odmítli. Znamenalo to, že k vojenskému střetu v západní Evropě přece jen dojde.
- Německo se rozhodlo pro důkladnou přípravu. Mobilizovalo další zálohy a vybavovalo armádu novou technikou.
- Útok do Skandinávie a proti zemím západní Evropy odložilo na jaro roku 1940.

Slovníček

- **Blokáda** – znemožnění obchodních a vojenských styků protivníka násilným uzavřením jeho prostoru s cílem přinutit ho ke kapitulaci nebo ústupkům.
- **Ghetto** – uzavřená městská čtvrť pro obyvatele určitého vyznání nebo rasy (původně pro Židy)

Opakovací otázky

- 1. Kdy a mezi kým byla uzavřena německo – sovětská smlouva o neútočení?
- 2. Kdy vypukla druhá světová válka?
- 3. Které státy si mezi sebou rozdělily polská území?
- 4. Kdy došlo k násilnému připojení Litvy, Lotyšska a Estonska k SSSR?
- 5. Vysvětlete pojem „podivná válka“.

Zdroje k obrázkům

- Obr.č.1 NEUVEDEN, Neuveden. *cs.wikipedia.org* [online]. [cit. 8.12.2013]. Dostupný na WWW: http://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/3/31/PZL-37_Los.jpg
- Obr.č. 2 NEUVEDEN, Neuveden. *cs.wikipedia.org* [online]. [cit. 8.12.2013]. Dostupný na WWW: <http://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/5/55/7TP.jpg>
- Obr.č. 3 NEUVEDEN, Neuveden. *cs.wikipedia.org* [online]. [cit. 8.12.2013]. Dostupný na WWW: http://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/9/99/Polish_infantry_marching_-2_1939.jpg
- Obr.č. 4 NEUVEDEN, Neuveden. *cs.wikipedia.org* [online]. [cit. 8.12.2013]. Dostupný na WWW:
http://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/4/4e/Polish_infantry_in_attack_1939.jpg